

Dosarul nr. 2ra-1207/22
2-2101632-01-2ra-29082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: M. Țurcan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

ÎNCHEIERE

09 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Eugeniu Toma, reprezentat de avocatul Maxim Chișca,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Marina Toma împotriva lui Eugeniu Toma, intervenienți accesorii Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Ciocana și Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Rîșcani cu privire determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată,

și la acțiunea reconvențională depusă de Eugeniu Toma împotriva Marinei Toma, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Ciocana cu privire la determinarea domiciliului copilului minor împreună cu tata și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Eugeniu Toma, reprezentat de avocatul Maxim Chișca și a fost menținută hotărârea din 01 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La 25 ianuarie 2021, Marina Toma a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Eugeniu Toma solicitând stabilirea domiciliului copilului minor împreună cu mama, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a invocat că, la data de 13 decembrie 2019 a fost desfăcută căsătoria între Eugeniu Toma și Marina Toma. Din căsătorie părțile au un copil minor - xxxxx, a.n. xxxxx. După desfacerea căsătoriei, foștii soți locuiesc separat, copilul minor rămânând să domicilieze cu mama. Astfel, în interesul copilului minor, reclamantul a solicitat ca domiciliul fiului xxxxx să fie stabilit împreună cu mamei, care îi creează toate condițiile necesare pentru creșterea și educarea copilului.

A comunicat reclamanta că, pârâtul tot acest timp nu participă la întreținerea materială a copilului în mod suficient, achitându-i doar costul grădiniței în sumă de 350 lei lunar. Chiar dacă pârâtul Toma Eugeniu este angajat în câmpul muncii și încasează un

venit regulat de 3000 lei lunar, reclamanta consideră că pensie de întreținere de 1/4 cotă din salariul încasat de la pârât, ce constituie doar suma de 750 lei, nici pe departe nu acoperă cheltuielile aferente întreținerii copilului.

A menționat reclamanta că, locuiește în or. Chișinău și închiriaza un apartament având cheltuieli suplimentare, încât salariu care îl încasează reclamanta nu acoperă toate cheltuielile reale pe care ultima le suportă, fiind în mare parte ajutată de părinți. Mai mult, încasarea pensiei alimentare de 1/4 cotă parte din salariul pârâtului nu acoperă nici jumătate din suma minimului de existență pentru copilul de vârsta respectivă, care potrivit informației Biroului Național de Statistică pentru semestru I anului 2020 constituie 1 893,4 lei.

A remarcat reclamanta că, reieșind din interesul superior al copilului, având în vedere că, încasarea pensiei de întreținere de 1/4 cotă din venitul încasat de pârât ar leza substanțial interesele atât a copilului, cât și a mamei acestuia, încât în acest caz pe seama ei va fi pusă o mare parte din toate cheltuielile legate de întreținerea copilului, consideră justificat ca instanța de judecată să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă de 2000 lei lunar.

A solicitat reclamanta Marina Toma, stabilirea domiciliului copilului minor xxxxx, a.n. 21 august 2016, împreună cu mama, Marina Toma, încasarea din contul pârâtului Eugeniu Toma în beneficiul reclamantei Marina Toma pensiei de întreținere a copilului minor xxxxx, a.n. xxxxx, în sumă de 2000 lei, lunar până la atingerea majoratului copilului, încasarea din contul pârâtului Eugeniu Toma în beneficiul Marinei Toma cheltuielilor de judecată.

La 17 mai 2021, Eugeniu Toma a depus cererea reconvențională împotriva Marinei Toma, Direcție pentru Protecția Drepturilor Copilului Ciocana privind stabilirea domiciliului copilului minor împreună cu tata.

În motivarea cererii reconvenționale a indicat că, la data de 13 decembrie 2019 de către Serviciul stare civilă Botanica, mun. Chișinău, a fost desfăcută căsătoria dintre părțile în litigiu, eveniment înregistrat de Serviciul de stare civilă Botanica, mun. Chișinău, în registru actelor stării civile sub nr. 400.

A menționat că, în rezultatul căsătoriei s-a născut copilul xxxxx, a.n. xxxxx care preponderent se află la întreținerea și educația reclamantei. De vreme ce, autoritatea părintească este în exclusivitate exercitată de reclamantă, chiar dacă mama reprezintă prima autoritate cu care se confruntă copilul, deoarece în relațiile cu ea, el cunoaște primele reguli, primele obligații, primele forme morale. Tot prin intermediul ei, care devine tipar și model pentru el, descoperă lumea din imediata lui apropiere prin observarea și imitația fiecărui gest, fiecărei acțiuni a mamei lui, mai mult, fiind o figură importantă de atașament, care are un rol decisiv în dezvoltarea emoțională și socială a copiilor, ceea ce lipsește cu desăvârșire în relația mamei cu feciorul acesteia, reclamantul consideră că, este întemeiată necesitatea, ca domiciliul copilului minor, reieșind din circumstanțele deduse judecății, să fie stabilit împreună cu tata. Or, interesul superior al minorului, este acela de a avea liniște și stabilitate emoțională, afecțiune și să beneficieze de același mediu cunoscut în care s-a dezvoltat.

A solicitat Eugeniu Toma, stabilirea domiciliului copilului minor, xxxxx, a.n. xxxxx, împreună cu tatăl acestuia Eugeniu Toma, dispunerea încasării în beneficiul lui Eugeniu

Toma din contul Marinei Toma a tuturor cheltuielilor de judecată pe care le va suporta pe parcursul judecării cauzei (f.d. 59-60).

Prin hotărârea din 01 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Marinei Toma. S-a stabilit domiciliul copilului minor xxxxx, a.n. xxxxx, împreună cu mama, Marina Toma. S-a încasat de la Eugeniu Toma, în beneficiul Marinei Toma pensie de întreținere pentru copilul xxxxxx, a.n. xxxxx, în sumă fixă, în mărime de 1400 lei, lunar, începând cu data de 25 ianuarie 2021 și până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Eugeniu Toma în beneficiul statului taxa de stat pentru pretenția privind pensia de întreținere în mărime de 504 lei. S-a încasat de la Eugeniu Toma în beneficiul Marinei Toma suma de 100 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, cererea Marinei Toma s-a respins ca nefondată. S-a respins ca nefondată cererea reconvențională depusă de Eugeniu Toma împotriva Marinei Toma privind stabilirea domiciliului copilului împreună cu tata și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 103, 107-113).

La data de 22 noiembrie 2021, Eugeniu Toma, reprezentat de avocatul Maxim Chișca a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 01 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri, de admitere a acțiunii reconvenționale cu respingerea acțiunii inițiale.

Prin decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Eugeniu Toma, reprezentat de avocatul Maxim Chișca și a fost menținută hotărârea din 01 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe privind stabilirea domiciliului copilului minori împreună cu mama, ținându-se cont de vârsta minorului, de necesitățile lui de dezvoltare și trai, de mediul actual de viață, de necesitatea de dezvoltare a unor abilități de conduită și igienă, având nevoie de educația și îngrijirea proximală a mamei, precum și de atașamentul copilului față de mama sa, cu care locuiește până în prezent.

Totodată, instanța de apel a reiterat poziția instanței de fond, potrivit căreia copilul minor Toma Victor are un frate mai mare Zama Marc (a.n. 16 septembrie 2011), cu care are relații călduroase, fratele mai mare fiind implicat activ în viața de zi cu zi a copilului, creșterea împreună a fraților este în interesul lor superior nu doar atunci când între ei s-au statornicit puternice legături de afecțiune, pe când separarea lor ar fi de natură să le creeze traume psihologice greu de depășit.

La fel, instanța de apel a dat apreciere explicațiilor reclamantei/intimatei Marina Toma, potrivit căreia, participarea tatălui la întreținerea copilului pe parcursul ultimilor 2,5 ani se limitează doar la acoperirea cheltuielilor de grădiniță și procurarea unor hăinuțe, iar apelantul Eugeniu Toma n-a prezentat probe, care ar demonstra contrariul, referindu-se, per general la o pretinsă atârnare necorespunzătoare a mamei față de copilul minor.

De asemenea, consideră instanța de apel că instanța de fond la examinarea cauzei a concluzionat just că, în principiu, pretenția înaintată de Toma Marina către Toma Eugeniu privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor xxxxx este întemeiată, dispunând încasarea de la Eugeniu Toma în beneficiul Marinei Toma pensia de întreținere a copilului minor xxxxx, a.n. xxxxx în mărime fixă de 1400 lei, or, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilului minor, instanța judecătorească a ținut cont și de dispozițiile art.58 alin.(1), în coroborare cu art.74 alin.(1) și art. 76 Codul familiei, care stipulează că,

părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat, iar cuantumul sumei bănești fixe stabilite în legătură cu lipsa unui salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

La data de 05 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Eugeniu Toma, reprezentat de avocatul Maxim Chișca, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 01 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii acțiunii reconvenționale și adoptarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a acțiunii reconvenționale privind stabilirea domiciliului copilului minor cu tata.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt nemotivate, neavând putere de convingere, instanța de apel însușind argumentele primei instanțe, fără a fi dată aprecierea cuvenită pretențiilor formulate în raport cu materialul probator reținut de prima instanță precum și cu normele de drept ce reglementează acest aspect.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 05 mai 2022

La 24 mai 2022, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa poștală a participanților la proces, dar date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 05 august 2022, este în termen.

La 29 august 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 178).

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Eugeniu Toma, reprezentat de avocatul Maxim Chișca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Eugeniu Toma, reprezentat de avocatul Maxim Chișca, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Eugeniu Toma, reprezentat de avocatul Maxim Chișca, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Eugeniu Toma, reprezentat de avocatul Maxim Chișca, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic